

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

O demokraciji.

Moderna doba človeštvu ni prinesla samo vrsto tehničnih iznajdb, ki so omogočile razvoj njegove civilizacije in mu nudile udobno ter rozkošno življenje, marveč je dala posamezniku in narodu možnost, da si po lastni pameti in volji uravnajo svoje življenje v družbi in državi. V človeku skrita težnja po prostosti je bila z nastopom moderne dobe izpolnjena. Čas, ko so se narodi z veseljem zaupali monarhom in njim prepuščali skrb za občo blaginjo, se je približeval svojemu koncu, narodi so dozorevali, moderni napredek jim je vedno bolj omogočeval in olajševal neposredno skrb za vseobčo blaginjo. Narodi so se začeli vladati sami. V evropskih državah se je dovršil ta razvoj z 19. stoletjem, oziroma v začetku 20. stoletja, ko so narodi prevzeli vladno iz rok dotedanjih monarhov in vladarjev in proglasili v državah demokracijo. Prehod je pospešila še svetovna vojna.

A klic po demokraciji ni ostal izožen samo na politično življenje, marveč je bil čimdalje glasnejši tudi v gospodarstvu, v kulturnem življenju in socialnem življenju. Rodila so se stremjenja, ki so zahtevala izenačenje pravic in dolžnosti v vseh življenjskih področjih. Šele najnovejša doba pa je dokazala, da je predpogoj vsake demokracije notranja dozorelost vsega naroda.

Demokracija — vlada ljudstva — zahteva od naroda, da se polno zaveda ne samo svojih pravic, marveč tudi svojih dolžnosti. Demokracija zahteva od vsakega člana enega naroda polno odgovornost za občo blaginjo. Že nekoč in še danes je usodepolno, da najprej in najsilneje zahtevajo vladno ljudstva tisti, ki si pričakujejo od nove družabne ali državne ureditve zadostitev svojih lastnih teženj po moči in koristi. Značilno je n. pr. v naši Avstriji, da so avstrijski socialisti zahtevali demokratično ureditev države baš v trenutku, ko smo bili popolnoma na tleh. Kljub temu, da je bilo očitno, da zaide nova država v novi obliki v popolno nemoč na znotraj in zunaj, je socialdemokracija izvedla svoj načrt. Tako je država hiralala dotle, da je končno nastopila močna osebnost kanclerja Seipla in iz svoje lastne moči rešila državo gotove propasti. Veliko krivico dela socialdemokracija narodu, če dosledno izrablja pravico ljudstva do sovladanja in soupravljanja v svoje lastne temne cilje. Samo si koplje grob ljudstvo, ki zlorablja to svojo pravico iz nerazumevanja ali brezvestnosti!

Prava samovlada naroda se zamore poroditi edino iz iskrene vdanosti do svete pravice, iz požrtvovalnosti in ljubezni do soseda. Demokracija je blagoslov le tedaj, če je ljudstvo prežeto s čutom soodgovornosti za splošni blagor. Taka požrtvovalnost in vdanost sveti stvari ni dana enako vsej množici, a jo mora zagrabiti, če ima na prvih mestih voditelje, prešinjene pravne in občestvene misli. S temi voditelji vzraste ljudstvo v eno telo in resnično vrši v sodelovanju in soodločevanju z njimi veliko delo za narodov procvit. Taka demokracija pomeni narodu pravo srečo in je najboljša šola plemenitih in močnih značajev.

Zloraba demokratičnih pravic pa je narodna smrt. Prve krivce notranjih neredov v državi, neurejenosti v gospodarstvu in poplitvenju kulturnega življenja je iskati pri ljudeh, ki se nočejo učeniti v narodovo telo, marveč iščejo pod krinko neke laži-demokracije le zadoščenja lastnemu samoljubju, lastni sebičnosti. Tem ljudem ni zato, da bi vršili svoje

delovanje kot členi naroda, ampak zlorabljajo njegovo legitimacijo v to, da se zamorejo izživeti v svoji osebi in zasledovati svoje cilje. Če zadobijo med ljudstvom taki ljudje premoč, mora seve izginjati vsak smisel skupnosti, narodni interesi se polagoma nadomestijo z zasebnimi. Narod razpada v dele in drobce in se zamore izživljati le še v življenju nekaterih. Le velike zunanje prilike ga zamorejo združiti od časa do časa, njegovo pristno življenje pa mora hirati in umirati. Tak narod ni več organizem in občestvo, njegovi glasovi se le še štejejo, večina glasov hoče zmagati s svojo, četudi pogrešeno mislijo, nad manjšino onih, ki ostajajo v službi resnične narodne blaginje. To so sadovi zlorabljanja demokratičnih pravic, da se širi razpad in razkroj, v gospodarstvu zavladajo mogočnejši in najpremožnejši, v državi si delijo oblast le še poklicni politiki, v kulturnem življenju hoče triumfirati reakcionarstvo in plitvost. Narodno blaginjo nadomesti zasebna korist nakaterih in njej sorodna korupcija.

Prava demokracija obstoja edino v tem, če se vsak zaveda svojega članstva v narodnem telesu in v službi vsega naroda vrši svoje pravice in dolžnosti. Mnogoličnost narodnega telesa je ustvarjena po naravnih zakonih in teh ne bo spremenila nobena človeška modrost. Narod ni število ljudi z enakimi pravicami in dolžnostmi, ni množina enakopravnih članov, marveč je živo telo, v katerem ima vsak posameznik svoje mesto in svojo dolžnost in pravico. Iz naroda je vsak rojen, v njem se hrani in izobrazuje, njemu ima darovati svoje življenje. Narod je pred posameznikom in vsak izmed nas se mora uvrstiti v narodno telo kot njegov del in ud in vršiti svoje delo vzajemno z vsemi ostalimi deli. Drugi življenjski zakon je namreč ta, da vsak organizem — tako tudi narod — končno izvrže vsakogar, ki bi hotel biti le ovira njegovemu razvoju.

Beseda o demokraciji, da najdemo pot iz sedanje zmede pojmov in programov, pot v novo resnično demokratično narodno življenje!

Na poti v diktaturo.

Nemčija v rokah generala Schleicherja.

Dolgotrajna nemška vladna kriza je rešena. In sicer ne toliko v smislu Hindenburgovem, ki bi bil vladno krmilo rajši izročil „civilisti“ Papenu, kot pod pritiskom nemških političnih strank. Nemške stranke so se razum nemških nacionalcev odločno izrekle proti Papenovi kandidaturi. Centrum mu ne more odpustiti zahrbtnosti napram Brüningu, socialisti ga smatrajo vsled njegovih kapitalističnih gospodarskih naziranj za socialno nazadnjaškega, narodnim socialistom pa je najhujši sovražnik, ker se je v svojem delu posluževal njihovega načina. Tako ostro je bilo nasprotstvo državnega zbora proti Papenu, da bi njegovo ponovno imenovanje za kanclerja smatral za vojno napoved sebi. Zato se je sivolasi feldmaršal končno moral odločiti za generala Schleicherja.

Imenovanje generala Schleicherja so stranke, ki aktivno sodelujejo pri državni upravi, mirno sprejele na znanje. Tudi ostala nemška in mednarodna javnost sta vzeli vest z zadovoljstvom na znanje in splošno se pričakuje, da se z novo vladno razreši zamotanost političnega položaja v Nemčiji. Iz poročil večjih evropskih listov pa je obenem razbrati gotovo bojazen za nadaljni razvoj. Kajti trojna oblast je v rokah novega kanclerja: obenem je vojni minister in general in poleg tega vladni komisar za Prusijo.

Novi kancler se dosedaj ni naslanjal na nobeno politično stranko in ne sme računati na nemške nacionalce, ki so se odločno potegovali za Papena. Narodni socialisti se z njim niso hoteli spuščati v pogajanja glede sestave

nove vlade. Hitler ni odnehal od zahteve, ki jo je stavil Hindenburgu, da vstopi njegova stranka v vladno le pod Hitlerjem kot kanclerjem. Schleicher je predložil prezidentu listo nove vlade, ki predvideva med drugimi za zunanje ministrstvo dosedanjega zunanjega ministra v. Neuratha in za notranjega ministra dr. Brachta. Hindenburg je listo potrdil.

Nova vlada bo posvetila glavno skrb vprašanjem notranje politike, posebno gospodarstvu in brezposelnosti, zunanje-politično bo iskala zblizanje s Francijo. **Stremela bo za tem, da se vpostavi enakopravnost Nemčije v vojaškem oziru.** V notranjosti bo vodila politiko sporazuma, med nemškimi deželami. Kako bo novo vladno in njen program sprejel državni zbor, je v trenutku — ko to pišemo — še nejasno, ker se zbor sestane šele v torek 6. decembra. Verjetnost pristanka je večja od odklonitve. V slučaju odklonitve je edini izhod razpust zbora v tretjič, razpis novih volitev v vigredi in ljudsko glasovanje o spremembi ustave v toliko, da se prezidentu poveča njegova oblast za slučaj še nadaljne delanezmožnosti državnega zbora. Kajti sedanja politična kriza v Nemčiji je nedvomno kriza nemške politične demokracije.

Prihodnji meseci bodo pokazali, v koliko se bo Nemčiji v rokah generala Schleicherja posrečilo se rešiti osamelosti v mednarodnem svetu in ustaliti obupni notranje-gospodarski položaj. V slučaju Schleicherjevega neuspeha ostane le še ena možnost: da zasede kanclersko mesto Hitler. Z njim je pot Nemčije v diktaturo dovršena.

Evropa se približuje Rusiji.

Evropski kapitalizem se druži z boljševizmom.

Sovjeti praznujejo zmago, ker se jim je posrečilo razbiti obroč evropskih držav, ki so do zadnjega odklanjale vsako sodelovanje s sovjetskim režimom v Rusiji. V velikem evropskem svetu se vrši velik preokret dosedanjih državnih skupin, danes nakazan šele v svojih prvih razvojnih črtah Evropa in njeno kapitalistično gospodarstvo gre neizprosno

svojo pot naprej. Pot v razpad in sovjetski nered!

Zveza sovjetskih republik je sklenila v zadnjem desetletju celo vrsto pogodb z evropskimi državami. Ako izvzamemo rapalsko pogodbo z Nemčijo leta 1921 in druge zastarele pogodbe, bi bilo iz zadnjih let omeniti sovjetsko pogodbo s Turčijo, nadalje pogodbe z Litvo, Poljsko, Letonsko in Estonsko. Z Italijo, Anglijo, Grčijo in Čehoslovaško ima Rusija trgovinske dogovore. Koncem novembra

je Rusija sklenila pogodbo s Poljsko in tej pogodbi zna v kratkem času slediti še trgovinski dogovor. Najbolj je presenetilo Evropo zbližanje Francije s sovjeti. Deset let so trajala pogajanja in vedno zopet je Francija kljubovala državi, ki se očitno izjavlja za svetovno revolucijo. Prvi poizkus sporazuma je utonil v enodušnem protestu in ogorčenju nad nemoralnim kapitalizmom, ki bi zaradi dobička rad trgoval s človeštvu sovražnim režimom. Želja po trgovanju in pohlep po profitu pa sta bila vendar tako močna, da so zamogli sovjeti iznova postaviti Franciji ponudbo za sporazum. Tudi to ponudbo je Francija sprejela izprva hladno in Rusiji vedno zopet prezentirala račun carskih dolgov, katere sovjeti nočejo priznati. Šele ko je vstala nevarnost nemškega nacionalizma z Hitlerjem, je Francija pokazala večje pripravljenost s tem, da je izjavila svoj pristane na tak sporazum, če sovjeti istočasno sklenejo enak sporazum tudi z ostalimi državami: s Poljsko, Rumunijo in baltičskimi državami. Sovjeti so se tej francoski zahtevi dolgo zoperstavljali in šele po dolgem obotavljanju pristali in pričeli istočasna pogajanja v Parizu, Varšavi in Rigi. Pogajanja v Parizu in Varšavi so vedla do pozitivnega uspeha, medtem ko je pred zaključkom nepričakovano izstopila Rumunija in odklonila vsako zbližanje s sovjeti zaradi Besarabije, ki je danes kos rumunske države, a je sovjeti vedno zopet zahtevajo zase. Evropska javnost je pričakovala nato, da se razbijejo še ostali sporazumi in je bila presenečena, ko sta Francija in Poljska brez ozira na svojo tretjo sosedo sklenile s sovjeti pogodbo medsebojne nevtralitete.

To so prvi znaki bodočega političnega preokreta v Evropi. Obenem ga nakazujejo še italijanski prevratni načrti za vzhodno Evropo, ki pa značijo seve samo njegovo drugo stran. V koliko bo Evropi in njenim državam v novih skupinah boljši, bo pokazala bližnja bodočnost.

Donavska federacija po italijanskem načrtu. O italijanskem načrtu podonavske federacije je podal nek znamenit angleški časnikar bližje podatke: V Rimu se je pod pokroviteljstvom Mussolinijevim vršil sestanek Italiji prijaznih vodilnih evropskih politikov. Na sestanku se je razpravljalo o tem, kako bi se v srednji Evropi storila posebna federativna država, katere bi tvorili poleg Madžarske deli romunske Transilvanije, Bukovine, Hrvatska, Dalmacija, Slavonija in deli Slovenije. Tej podonavski federaciji bi predsedovala Madžarska. Federacija bi sklenila z Avstrijo in Nemčijo in Italijo posebne carinske zveze. — Podonavski federaciji bi stala ob strani balkanska federacija, katero bi tvorile stara Rumunija, Bolgarija, Albanija, Grčija in stara kraljevina Srbija. Nemčija bi se odrekla udružiti Avstrije in južni Tirolski, Italija bi imela svobodne roke v Adriji in Sredozemlju. — Tako so v Rimu razdrobili Rumunijo in Jugoslavijo, povečali Madžarsko in ji predali vodstvo Podonavja in Italiji izročili cel Balkan. Ti načrti so seve zaenkrat še na papirju in bodo težko kdaj izvedeni.

Italija kuje naprej. Italija namerava Avstriji in Madžarski dovoliti v Trstu prosto cono, ki bo zvezana z avstrijskim in madžarskim ozadjem po železnicah, ki ne tečejo skozi Jugoslavijo. Blago bi se dovažalo po železnici Beljak-Trbiž-Trst. Obeta si od novega prometa, da reši tržaško pristanišče, ki je zadnjih deset let zapuščeno in prazno. Da bi Italija našo državo pridobila za svoj načrt, se je izjavila, da kupi v Avstriji 7000—8000 vagonov rezanega lesa, posebno železniških pragov in brzojavnih drog. — Vprašanje je le, se li bi posrečilo na ta način rešiti Trst popolne propasti.

Zmaga katoliške fronte v Belgiji. V Belgiji so se koncem novembra vršile volitve v državno zbornico in senat. Svobodomiselná stranka je bila razbila koalicijo s katoličani in dosegla razpis novih volitev. Skupno s socialisti je postavila v svoj volilni program, da mora država odtegniti podporo katoliškim šolam. Volilno propagando je vršila v tem smislu, da

4. božja zapoved: Spoštuj očeta in mater!
Spoštuj tudi jezik, zemljo in dom, ki si ga prejel od očeta in matere!

je delala katoliško stranko odgovorno za vso finančno in gospodarsko politiko. In ni bilo lahko za stranko, ki je nosila vladno odgovornost v času najhujše gospodarske stiske. Katoličani so postavili enotno fronto in celo napredovali za več mandatorov. — Izid volitev onemogočuje vladno svobodomiselnih in socialistov proti katoliški stranki. Za katoliško stranko so se izjavili tudi Flamci, za katerih jezikovne pravice se je stranka vedno borila.

Španija poda Mehiki roko. Poročali smo o protiverski akciji mehiške vlade, ki hoče iztrebiti zadnje sled katoličanstva. Nedavno pa so prinesli španski listi sledeče izjave: Med Mehiko in Španijo vlada ozko prijateljstvo in ljubezen. Politiko, ki jo Mehika izvaja, da iztrebi verski absolutizem, spremljamo z veseljem. Tudi pri nas imamo redove, ki so nam pripravili neizmerno škodo. Zato je sklenil del španskih republikancev, člani raznih političnih strank, učitelji, pisatelji in študenti, da se poklonijo mehikanski vladi z banketom, prirejenim mehiškemu poslaniku v Madridu. — Dve sestri!

MANJŠINSKO : Verouk v maternem jeziku.

Znameniti profesor kat. cerkvenega prava na monakovski univerzi dr. Eichmann je nedavno priobčil v bavarskem duhovniškem listu razpravo o verouku in materinščini v luči cerkvenega prava. Stvarna razprava je v cerkvenih in manjšinskih krogih vzbudila obilo zanimanja. Priobčujemo jo v izveščku. (Op. ured.)

Dušno pastirstvo v župniji izroča cerkveno pravo župniku in od škofa mu pridanim pomočnikom. Pastirstvo mora biti enotno pod župnikovim vodstvom. Bistveni del njegovega delokroga je versko poučevanje odraslih in otrok. Glasom cerkvene postave (c. 464) ima župnik pravico in dolžnost, da izvršuje pastirstvo v polnem obsegu in taisto lahko zabrani vsakemu tujemu duhovniku. Njegova naloga je (c. 1330) deliti otrokom pouk za prvo spoved, sv. obhajilo in birmo in jih poučevati v ostalih resnicah. Glasom c. 1332. mora župnik poučevati odraslene „sermone an eorum captum accomodato“, to je v besedi, ki jo ljudstvo razume in mu je domača. Ta vedno upoštevana postava velja v še večji meri za poučevanje otrok. Z otrokom naj se govori v besedi, ki sega do njegovega srca in razuma in nikakor v tuji, nerazumljivi besedi.

Cerkveno pravo proglašá naravno pravico za božjo, katere se ne sme nikdo dotakniti. Sam sedaj vladajoči papež Pij XI. je nedavno izjavil škofu v Osnabrücku, da imajo verniki naravno in nadnaravno pravico, da se jim deli verouk in vrši dušno pastirstvo v maternem jeziku. Sveta in nedotakljiva je otrokova pravica, da govori z Bogom in o Bogu v jeziku, ki si ga je priučil od matere in ki ga govori narod, kateremu pripada. Le materna beseda pride iz srca in gre k srcu.

Manjšinsko vprašanje v novi luči. Bivši nemški senator v Čehoslovaški dr. Medinger je na nedavno se vršečem Volta-kongresu v Rimu razpravljajal o manjšinskem problemu in dejal med drugim: V zadnjih letih se je rodilo marsikako novo spoznanje. Zakaj bi torej svet končno tudi v manjšinskem problemu ne uvidel, da zamore tvoriti njegova pravična rešitev tesno vez med dvema državama, dočim ustvarja nezadovoljivi položaj manjšine med njima vedno nov prepad. Ozkosrčno naziranje enega naroda v eni državi bo treba popraviti, če si resnično želimo miru. Manjšinam se mora omogočiti, da bodo zamogle vršiti dvojno dolžnost: lojalnost napram materinskemu narodu in lojalnost napram državi. Ravnotežje obeh pa je v pravični rešitvi manjšinskega problema.

Kako se manjšinskega vprašanja ne rešuje! Vprašanje narodnih manjšin je pač enkrat na svetu in očitujejo ga številni manjšinski kongresi, knjige in prošnje in pritožbe, očitujejo ga po njih nastali mednarodni spori in zapletljaji. In prej ali slej mu bodo države, v katerih žive narodne manjšine, morale iskati rešitve; in sicer pravične rešitve! Večine bodo

prisiljene, da opustijo dosedanje nemoralne in obenem brezuspešne metode nasilnega raznarodovanja, po katerih se z denarjem in podkupovanjem, s potvorjenimi zgodovinskimi dejstvi in od večine vzdrževanimi listi hoče pridobivati dele manjšinskega naroda, ki bi se izjavili proti svojemu narodu. Kajti raznarodovana manjšina ne bo nikdar prevzela značaja večinskega naroda in bo v svojem sebičnem, materialističnem pojmovanju državi in njeni enotnosti večja nevarnost kot vsaka narodno zavedna manjšina. Tako se sodi danes v velikem svetu o manjšinskem vprašanju in mi moramo pozdravljati, da začnemo to nazaranje polagoma prevladovati tudi v nemških krogih na Koroškem. Ta miselni preokret je vsekakor predpogoj pravični rešitvi manjšinskega vprašanja. — V saarskem ozemlju v Nemčiji so se pred mesecem vršile občinske in okrožne volitve. Francozi so kot večinski narod skušali v nemškem prebivalstvu ustvariti narodni razdor z denarjem in nemško pisanim časopisjem, s povdarjanjem gospodarske koristi v slučaju pripadnosti saarskega ozemlja k Franciji in sličnimi nemoralnimi sredstvi. V nemški javnosti se je proti temu vse obsodbe vrednemu francoskemu početju dvignil vihar ogorčenja in le malo zadoščenje ji je bilo, da je odpadniška akcija žela pri volitvah zaslužen neuspeh. — Radovedni smo lahko, se li bo našel tudi med našimi Nemci kdo, ki si bo upal spregovoriti enako besedo pri nas. Ki bo n. pr. končno korigiral vse dosedanje, po volitvah v gospodarsko zastopstvo od nemških strank k položaju na južnem Koroškem podane izjave. Vse dosedanje tovrstne izjave so kvečjemu sovražna namigavanja ali medsebojni očitki nemških strank, s katerimi skuša ena stranka predbacivati drugi, da je opustila dosedanje narodno politično smer in tako zakrivila porast narodne manjšine. Tod bi bil delokrog nemški iskrenosti!

Ali smemo biti narodni? Na to vprašanje je odgovoril novoimenovani dunajski nadškof Innitzer: „Sv. pismo nam slika judovsko ljudstvo kot narod, ki je prežet narodne zavesti, ki je v času preganjanj zmožen tudi velikih žrtev. Tudi Kristus je delil s svojim narodom vse veselje in žalost, jokal je nad bodočnostjo Jeruzalema. Cerkev želi po vzgledu svojega Učenika gojitev zdrave in resnične narodne zavesti in ni tega svojega stališča še kršila nikdar. A narodna zavest ne sme biti pretirana, prenapeta. Plitvi internacionalizem je istotako pogrešen kot pretirani nacionalizem sodobnih narodnjakov. Vsak narod ima svoje prednosti in svoje napake. Vsak narod se lahko uči od drugega naroda. Krščanska zapoved ljubezni ne dovoljuje, da ljubiš samo svojo narodnost in sovražiš druge narode. Če se preiskuje vprašanje, ali je dobro, če so narodne meje obenem državne meje, bi v oči gled sovražstvu, katerega je svet poln, smeli biti mnenja, da je čestokrat združitev več narodov v eno državo boljša, ker pospešuje plemenito tekmovalstvo narodov medseboj. Državi naj se daje, kar je njenega, država pa prekorači svoj delokrog, če se hoče vmešavati v verske zadeve in v zadeve vesti svojih državljanov.“ Nadpastirske besede vredne, da si jih zapomni vsak izmed nas in po njih uravna svoje delovanje in svoje besede!

Politična zborovanja do 8. januarja prepovedana. Državni tajnik za varstvo države je prepovedal za Dunaj in vse dežele vsa ljudska zborovanja in javne sprejeme na prostem in v dvoranah in sicer od 11. decembra do 8. januarja p. l. Prepoved se tiče seve samo političnih zborovanj.

Dne 17. decembra je prvo zasedanje novoizvoljenih zastopnikov v kmetijsko zbornico. Vabljeni so tudi imenovani zastopniki vseh treh združenih zvez. Na tem prvem zasedanju volijo zastopniki zborniškega prezidenta z navadno večino glasov in dva viceprezidenta na podlagi predlogov in proporca. Za poročno volitev je merodajno število zastopnikov posameznih strank. Voljeni tvorijo zborniški svet in imajo najprej izdelati poslovnik kmetijske zbornice.

Svoj narod zatajiti je greh!
Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

O našem obrtništvu.

V času je da je naš pogled usmerjen na kmeta, njegovo življenje in gospodarstvo. Nekak strah se loti človeka, če čuti, da se maje v sedanji neurejenosti zadnji in najmočnejši stebler narodnega življenja in gospodarstva, stebler, ki je stoletja ključoval viharjem in ostal trden kot skala sredi razburkanega morja. In pravilno, da se v naši dobi zmede in nereda začenja zopet graditi in utrjevati uprav pri stanu, ki je korenina vsega naroda. Korenino se mora najprej očistiti vseh strupenih in škodljivih primesi in okoli nje je treba nasuti sveže črne zemlje, da zamore srkati novo hrano in jo dajati vsej rastlini. Pa razvoj gre že naprej in stavlja tudi drugo, enako važno nalogo: Paznje in skrbni bo treba tudi stanu, ki je kmetiškemu najbližji in najsorodnejši in katerega obstoj je še bolj ogrožen, stanu obrtnikov in rokodelcev.

Zgodovina obrtniškega in rokodelskega stanu močno sliči razvoju kmetijskega stanu. Še ni minulo stoletje, ko je bila obrt nekaka predprava mest in trgov. Obrtniki in rokodelci so bili tod združeni v stanovske organizacije (cehe), ki so imele stroga pravila. Kdor je bil član te organizacije, je smel izvrševati obrt, pravila so nadalje določevala celo podrobnosti izdelovanja, urejevala razmerje učencev in pomočnikov do mojstrov i. dr. Iz mest se je obrtnišтво razvilo tudi na deželo in sovplivalo, da se je kmetijsko gospodarstvo polagoma izožilo na poljedelstvo in živinorejo. A prav kmalu je kot kmetijstvo tudi obrtnišťvo zajel val gospodarskega liberalizma. Obrtniki so se začetkom skušali braniti pred prodirajočo mislijo gospodarske svobode s tem, da so pravila svojih organizacij še bolj poostri in hoteli docela zabraniti vsako tekmovanje. A razvoj jih je prehitel in kapitalizmu je prišla končno na pomoč še država, ko je proglasila gospodarsko svobodo in razpustila cehe.

V naslednjih desetletjih so industrijska velepodjetja obrtnišťvo skoro docela izpodrinila. Tovarne so prevzele njegov posel in zaposlile v svojem obratu nekdanje mojstre kot delavce. Danes proizvajajo tovarna izdelke, ki služijo splošni uporabi, cenejši in boljši, ker si z velikim kapitalom lahko nabavi moderne stroje, boljše in cenejšo surovino, denar ji omogoči primerno reklamo. Spremenile pa so se tudi potrebe ljudstva in predrušil življenjski način: danes se ne nosi več prtene obleke, lesenih posod se ne kupuje več, v hišah so napejani vodovodi, obleko se prikroji iz tovarniškega blaga, nekdanjih okornih kmetijskih mobilij se ne naročuje več. Obrtnišťvo je sledilo razvoju, v kolikor je moglo. Največji del svojega delokroga si je ohranilo v proizvodnji blaga, pri katerem igra vlogo osebni okus in želja. Tod zaostaja tovarna še danes pred obrtnišťvom in ga kljub prizadevanju ne more izpodrinuti. Izdelava kvalitativnega (kakovostnega) blaga, pri katerem je upoštevana tudi osebna želja naročevalcev, ostane še zanaprej pridržana obrtnikom. Nedvomno je bil kos krivice, ko se je ljudstvo udalo takoj pri prvem navalu tovarn in začelo kupovati vprek njihovo cenejše in za oko čisto lepše blago. Ta v gotovih slučajih neosnovana odvrnitev od domačega obrtnišťva je spravila marsikako obrtnišťko družino ob njen obstoj. Vedno bolj kaže desetletna izkušnja, da se je v premnogih slučajih šlo mnogo predač, da se je n. pr. močno podcenjevala trpežnost in solidnost obrtnišťkih izdelkov.

Sedanji čas je naklonjen zdravi kmetijski misli, ki vodi kmeta — seve po težki poti krize, zadolžitve in obremenitve — v nov, boljši gospodarski način. Čas pa je naklonjen tudi domačemu obrtnišťvu in mu odpira nov delokrog. Tako značilna je n. pr. danes uvidevnost pravih kmetov za potrebo podpiranja domačega obrtnišťva iz preproste misli, da je medsebojna navezanost obeh stanov vendar večja in ožja, kot bi si človek mislil. Seveda je razvoj šele v pričetku, a lahko ga podpre močna stanovska organizacija obrtnišťva in temeljita totranska izobrazba ljudstva. Kajti šola življenja je trda in neizprosna.

Bodi torej k misli stanovske kmetijske organizacije, ki nam je bila podana po ustanovi oficialnega kmetijskega zastopstva v zbornici,

„Odkar dobivajo moji fantje in deklice doma Vaš Kathreiner, niso več tako izmučeni, temveč pazijo v šoli. Kathreiner naj ne bi manjkal v nobenem gospodinjstvu, tembolj ker je postal sedaj zopet cenejši.“

(Josef Rankl, učitelj.)

že danes pridružena misel splošne obrtnišťke organizacije, ki bo družila domače obrtnišťvo ne na zgolj strokovni marveč na širši stanovski podlagi. Življenje naroda gre vsaj v tej smeri.

DOMAČE NOVICE

Sv. Lucija na Gori. V torek, dne 13. dec. je pri nas romarski shod. Sv. maša je ob 8. uri in ob 10. Upostavljena je tudi ugodna prometna zveza iz Celovca (ob 7. uri) in iz Vrbe (ob 9. ure). Pridite polnoštevilno k patroni za zdravje očes!

Škofije. Božič se bliža in z njim dolgi zimski večeri. Dolg čas nam bo, če se naša mladina ne vzbudi prav kmalu. Tako radi bi slišali njeno pesem, radi bi jo videli na odru, z veseljem bi posečali njene sestanke in poučne govore. Morda se vzdrami in nas prav kmalu preseneti!

Blače pri Zili. (Traktor in kultivator.) Že štirinajst dni buči po naših blatih ogromni plug, ki ga goni bencin in ki reže globoke brazde. Okoli devetdeset birnov posejanja bomo dobili novih. Za traktorjem pride še kultivator, ki bo strl in zmečkal naorano zemljo. Prišla sta oba — traktor in kultivator — k nam za volitve v kmetijsko zbornico. Poslal ju je landbundovski dež. kulturni svet in stulila sta skoraj vse glasove v landbundovski „žok“. Tuli pa kakor laški zrakoplav, ki leta čez naš Ojsternik.

Bistrica v Rožu. Z izidom volitev v kmetijsko zbornico smo prav zadovoljni. Kmečka zveza je dobila 3 zastopnike v krajevno zastopstvo, landbund, naciji in socialisti skupno s komunisti tudi tri. Vse ostale stranke so imele pri nas shode, naciji celo kar tri, dočim kmečka zveza ni imela nobenega. Zato smo z uspehom tembolj zadovoljni, ker nam je dokazal discipliniranost naših gospodarjev in zaupanje do naših zastopnikov v občini, okraju in deželi. Zastopnik Landbunda — iz nekoč znane slovenske družine — nam je bil prisodil komaj enega, a je pozabil, da kmetje še dobro pomnijo, kako je delil kulturni svet podporo po nasvetu Landbunda. Bali smo se tudi zmede vsled pogrešene volilne taktike kršč. socialcev, ki so poslali v naše domove letake in glasovnice s slovenskim besedilom. Tembolj nas je zato vzradostilo zaupanje domačega ljudstva in uverjeni smo, da se bo temeljitemu delu naših zastopnikov posrečilo pritegniti v naše vrste še vse ostale gospodarje-volilce.

Sele. (Razno.) Izid zadnjih volitev nas je prijetno iznenadil. Volilci so v ogromni večini oddali glasove „Kmečki zvezi“ in s tem pokazali, kako jim je draga zemlja, ki so jo slovenski pradedi že tisoč let obdelovali in zalivali s potnimi sragami. Udeležili sta se volitve le dve tretjini upravičencev, a pristašev Kmečke zveze je le malo ostalo doma. Iz Sred. Kota so razum ene bolehnice užitkarice prišli k volitvi vsi od prvega do zadnjega. Lista „Kmečke zveze“ je dobila 59 glasov in vse mandate, lista „Domače kmetijske stranke“ ali Landbunda le 7 glasov. Očividno je prejšnji načelnik Gauvereina ravnal preveč samostalno, ker je na prvo mesto postavil najprej

sebe: ko ga je volilna komisija kot neupravičenega zavrnila, pa na isto mesto svojo ženo, druge res zmožne gospodarje pa še le na naslednja mesta. To je bil najbrže vzrok, da za listo ni bilo nobenega navdušenja in da je dobila tako malo glasov pa nobenega mandata. Slabo so odrezali tudi komunisti z dvema glasovoma, in socialisti brez glasu. Naj naši izvoljeni zastopniki delujejo vneto in nepristransko za gospodarski povzdig vseh Selanov! — Otroci iz Zvrh. Kota so vsolani na Bajtiše, nekaj pa jih hodi v šolo čez Oslico v Brodi. Pota se dolga in po zimi pretežavna, kar je vzrok mnogim šolskim zamudam. Zato so Zvrh. Kočani vložili prošnjo na šolsko oblast za ekskurendo šolo z dvodnevnim šolskim poukom. Voigtovo oskrbnišťvo hoče dati brezplačno za šolo potrebne prostore v Brajarjevi hiši in prispevati drva. Prav bi bilo, da šolska oblast prošnji ustreže. — Dne 26. nov. smo pokopali blago Ano Mak, stanovalko pri Hajnžiču. Kljub 83. letom je do zadnjega leta še rada delala in se tako pošteno preživljala. Pokoj njeni duši!

Kapla pri Borovljah. Pred kratkém smo čitali v Vašem cenj. listu poročilo o obč. seji v Borovljah, v katerem nas je posebno zanimala točka o poslovniku. Mestni obč. svet v Borovljah je v eni prejšnjih sej sprejel in odobril poslovnik ter ga poslal dež. vladi, da se tudi tam odobri. Čez par tednov se je istega vrnilo občini, ker se je nekdo tam med uradniki spodtikal nad § 15 dotičnega poslovnika in je bil mnenja, naj se zadeva radi rabe slovenskega jezika črta. Zakaj nas to posebno zanima? Radi tega, ker leži vloga radi delitve občine že dalje časa pri dež. vladi in sploh ni mogoče zvedeti, v kateri kot se je isto spravilo. Mi smo mnenja da bi bilo pametneje, če bi se dež. vlada brigala za take važne stvari, kot pa da se mlati prazno slamo. Pretežna večina prebivalcev gornjega dela borov. občine je podpisala dotično vlogo, a oblast je za naše zahteve gluha, pač pa se najde sleherne-ga kajšlarja, če je treba pobrati davke.

Glas kmeta, ki ga zadeva zanima.

Bekštanj. Huda zima bo, so nam napovedovali vroči poletni dnevi. Huda pri nas tudi zato, ker se kar po vrsti vrši svatba za svatbo. Mladi Cvanckar v Rutah je začel, vzel je za nevesto Ulbinjevo Franco iz Spodnjih rut in praznoval pri Koratu v Goričah veselo hoscet. Cvanckarju je sledil mladi Kuk v Malošah in izbral Povlinovo Mojčijo, vrlo igralko maloškega društva — Franco iz igre „Revček Andrejček“ — ter povabil svate k Nontu v Malošče. Maloški kovač Lipe Millo-nig pa si je zaželel za domače ognjišče Martičevo Trezijo v Dvorcu, da mu bo kuhala in šivala, da bo on lažje nabijal na nakovalo. Mota Kampič pa je opravil ženitovanje v šentlenarski fari in pripeljal za gospodinjko Kusovo z Ločila. Dne 20. novembra pa so prišli z vozi v Bače po Pavkarjevo Rozijo, članico in igralko loškega društva „Jepa“, ter jo odpeljali na Reko pri Št. Jakobu, kjer se je poročila z Miho Antoničem. Pavkarjevi materi je napravila ženitnina toliko dela in skrbi, da so pozabili celo na volitev. — Cela litanija je vas, ženinov in nevest! V vašem novem stanu vam želimo vsem sreče in blagoslova! Da najdete v družinskem življenju veselja in opore za naše težke dneve! Tudi mi si želimo par lepih jesenskih dnevov in da nas nekoč zimsko jutro preseneti s svojo belo odejo. In skrbeli bomo, da nas ne zaziblje v spanje, marveč v podvojeno življenje v krogu naših društev.

Pliberk. (Novice.) Smrt je žela. Že pred meseci smo pokopali 28 letnega Brucknerwirovega Zdravka; tih in miren je bil kot da bi bil vedel, da gre prav kmalu od nas, ki smo polni vsakdanjih skrbi. — In žela je naprej. Umrla je Brigita Šumah in za njo je bila na vrsti Močivnik Marija, ki je štela celih 80 let a kljub vsej starosti bila sveža in mladega duha. — A pri nas vstaja tudi mlado življenje. Podjetna brata Opetnik, prvi čevljar, drugi krojač, gradita hišo. Že se kažejo prvi obrisi lepe stavbe ob kolodvorski cesti. V novi dom je treba gospodinje in zato sta si poiskala nevesti. Prvi je šel po njo v Gradec, drugi pa v Vogrče, kjer si je bil izbral Kotnikovo Justo. Oče ni branil in Justa ni odrekla. Novoporočencem kličemo: Bilo srečno!

Št. Pavel pri Zili. (Smrt starega dragonarja.) Miha Colnar, pd. stari Grenžev oče v naši mali, že skoro 40 let iz Čajne sooskrbovani fari, je umrl v svojem 85. letu. Zadnjih par let jo je potegnil k svoji hčeri, ki je omožena v Blačah. Dne 27. novembra pa je nastopil pot k svojemu zadnjemu raportu. Leta 1868 že je bil potrjen k 5. regimentu dragonarjev. Župnik Majerhofer je dobro povedel na grobu: Kralj nebes in zemlje ga je zdaj poklical k raportu ter ga vprašal, ali se je udeleževal vsako nedeljo nebeške daritve na oltarjih na zemlji. Ranjki mu je lahko odgovoril: Da, kralj nebes in zemlje! — In tako je bil sprejet v nebeško armado, katero komandira njegov patron sv. Mihael.

NAŠA PROSVETA

Občni zbor S. K. S. Z. za Koroško se vrši 15. decembra!

Dopoldne ob 10. uri:

„Narodno in nenarodno delo“.

„Pota in cilji naše mladine“, govora.

Popoldne ob 2. uri:

Poročila, volitve in slučajnosti.

Slovenska koroška mladina! To je tvoj občni zbor!

Občni zbor osrednje prosvetne organizacije je toplomer gibanja naše mladine. Prosvetna društva so nekako njena priprava tudi za bodoče udejstvovanje na gospodarskem, združnem, in političnem polju, iz društev se imajo naroditi ne samo dobri očetje in matere marveč tudi bodoči voditelji narodnega življenja v občinah in dolinah. Zato je občni zbor prosvetne centrale toplomer mladega gibanja. S tega toplomerja lahko razbereš razgibanost mladih vrst, njihovo enotno ali neenotno usmeritev, njihovo zdravo ali bolno rast. Da v mladini ni življenja in resnične notranje toplote, se pomika tista strebrna nitka k ledeni točki in pod njo, da s strahom doznava mo trenutek, ko bo zamrlo vse življenje in se začela širiti smrtna tišina. V tišini in brezbriznosti je smrt, smrt vsemu ljudstvu!

Mladina, ti hočeš živeti! Dovolj je tebi — v fantih-voditeljih, pevcih v dekletih — zdrave želje po vedno resničnejšem in pristnejšem narodnem življenju, ti hočeš zajeti ves slovenski rod na Koroškem, da se po tebi razgiba vse ljudstvo od Brda do Pliberka in zaživi na vseh poljih svojega udejstvovanja novo življenje.

Sveta pravica naših voditeljev in očetov je, če zahtevajo od mladine jasnega načrta in strnjnosti mladih vrst v misli narodnega občestva. Kratkovidna je naša kritika nad njihovim sedanjim delovanjem, če mladina sama ni zmožna dalekovidnega pogleda in se izgublja v zasebnih željah in v navadnem reakcionarstvu. Našim voditeljem in očetom je bila dana naloga, da zberejo v deset- in dvajsetletju svojega narodnega dela raztrgane ude in raztresene sile in odbijejo prvi napad temnih sil. Mladini pa je sedaj druga naloga, da združi zbrane ude in raztresene sile v eno samo narodovo telo z eno dušo in enim srcem. Svoje zadruge imamo, svoj list, svoje politično organizacijo in v najzadnji dobi svoje gospodarsko zastopstvo. Mladina bi hotela sodelovati in naj zato ne pozablja, da družni naše voditelje in očete v njihovem delu večdesetletna izkušnja. Legitimacijo za sodelovanje in soodločevanje si pribori le, ko dokaže svojo notranjo enotnost in jasen koncept svojega hotenja. **Notranje enotnosti in jasnega koncepta je v mladini malo, če razume delo svojih starih sicer kritikovati, a na njegovo mesto ne postaviti boljšega. Najmanj je notranje enotnosti in jasnega koncepta, če bi hotel del mladine kritikovati celo delovanje svojih sovrstnikov! Kajti kritikuje naj le oni, kdor je sam zmožen boljšega!**

V tej misli vabi osrednji odbor slovensko koroško mladino k občnemu zboru prosvetne centrale. Občni zbor bodi korak k našemu notranjemu poenotenju in jasnemu konceptu in naj združi vso dobrohotečo mladino v eno telo in ga dobro učleni v naš narodni organizem. Tako bo prosveta res to, kar ima biti po svojem bistvu. Občni zbor pa bodi tudi sodba vsemu navadnemu kritikarstvu onih, ki bi hoteli le razdirati in nič ustvarjati. Kajti na času je, da vemo končno ločiti nenarodno delo od narodnega in da iz tega spoznanja najdemo enotne cilje in enotno pot.

Zato, mladina, pridi polnoštevilno na svoj občni zbor!

Škofiče. Manužnikov Pavle si je sezidal pri nas hišico. Ko je bilo podstrešje dokončano, so tesarji okrasili vrh strehe z šopkom in trakovi v že od pamtiveka običajnih barvah: z belimi, rudečimi in višnjevim. Raditega je bil Pavle kaznovan. O tem je slišal tudi mali Hanzelj in o priliki je dejal svoji materi, katere mož je delomržen ter nepoboljšljiv pijanec in zapravljivec: „Mama! Ali ne bodo sedaj tudi naš oče kaznovani, ker nosijo tudi te tri barve kot so trakovi na Pavlejevi hiši: bele roke, rudeč obraz in moder nos!“ (Pavleju se bo pomagalo, ker ni zagrešil ničesar kaznivega, težko pa bo pomagati Hanzijevemu očetu! Op. ured.)

Društveno. V nedeljo, dne 11. decembra priredijo **Globošani** ob 3. uri pop. v Šoštarjevi dvorani Miklavžev večer z deklamacijami, petjem, igro in nastopom Miklavža. Prijatelji mladine vabljeni! — V Ljubljani sta izšli dve novi ljudski igri „Voda“ in „Vrnitev“, prva veseloigra, druga žaloigra. Obe sta primerni za naše odre. Društva jih lahko naročijo pri: Jože Vombergar, Ljubljana, Celovška cesta 14. — **V Ločah priredijo Miklavžev večer** v nedeljo, dne 11. dec. ob 6. uri zvečer pri Ročičniku. Na sporedu sta razuntaga dve šaloigri, petje moškega zbora. Vstopnine ni. — V nedeljo, dne 11. dec. priredijo **Miklavžev večer tudi v Glinjah** in sicer pri Cingelcu točno ob 1/3. uri pop. Darila za Miklavža sprejema gostilničarka.

GOSPODARSKI VESTNIK

O stanu in stanovski vzajemnosti.

Poleg vsega slabega je prinesla moderna doba tudi marsikako dobroto, ja, mi smemo trditi, da se bo podal ves načrt bodočega družabnega in gospodarskega reda iz obupnih razmer sam in da bo človek našel po vsej tej bridki in morda še bridkejši življenski šoli sodobne krize pravo pot k zopetnemu ozdravljenju. Tako značilno je danes n. pr. to, da najdejo misli, ki so se zdele še pred desetletjem bolj podobne domišljijam, med ljudstvom vedno več razumevanja. Ena teh novih misli bi bila misel „stanu“ in „stanovske vzajemnosti“. Besedi, ki se tudi v programu naše „Kmečke zveze“ vračata zopet in zopet. Zato bodijo danes naše besede posvečene kratki razpravi o stanovih in stanovski vzajemnosti.

Največji del človeškega življenja zavzame nedvomno gospodarsko delo. Načini gospodarskega dela — skrbi za kritje naravnih življenskih potrebščin: hrane, obleke, stanovanja in višjih potreb uka, izobrazbe i. dr. — so povsem mnogolični. Za hrano in obleko se skrbi z obdelovanjem zemlje, z izdelovanjem blaga iz naravnih pridelkov, s trgovanjem s pridelki, za obdelovanje in izdelovanje je treba orodja, strojev, za orodje in stroje je treba kovine, za litje kovine je treba premoga itd. — en sam velikanski obrat velikega gospodarskega aparata. Vsak način gospodarjenja ima svoje posebnosti, je svojevrsten. Ta posebnost in svojevrstnost vpliva seve tudi na človeka, ki je v gospodarstvu zaposlen, vpliva enako kot narava okoli njega ali kot sorodnost notranjega življenja in skupnost usode. Kot obstoja razlika med Slovenci in Nemci in Italijani, je posebna razlika tudi med delavci, kmeti, rokodelci, trgovci, uradniki, učitelji, duhovniki. Slovenski duhovnik n. pr. se dobro razume s slovenskim delavcem, ker ga družni

z njim notranja sorodnost in skupna usoda, neka posebna vez pa ga družni tudi z nemškim duhovnikom, vez stanovske skupnosti. Učitelj, ki se ne uživi v stanovsko posebnost kmečkega ljudstva, ostane ljudstvu tuj, četudi bi deloval med njim trideset let. Stanovska zavest je kot narodna zavest neka notranja vez in družni ljudi istega stanu v eno družino. (Konec sledi.)

Strokovne organizacije. V naši državi imamo predvsem dve vrsti strokovnih organizacij, in sicer krščanske strokovne organizacije ter socialdemokratske. Naslednja statistika se tiče predvsem delavcev, ki so zaposleni v industriji. Ob koncu leta 1931. so šteje krščanske organizacije 108.420 in socialdemokratska 582.687 članov. Leta 1921. je bilo v socialističnih organizacijah včlanjenih 1.079.777 mož in žena, to je tudi najvišje število, katero so strokovne organizacije sploh dosegle; krščanske organizacije pa so leta 1930. imele največ članov, 111.939. Seve so morali eni kakor drugi plačevati precejšnje prispevke, ker vsaka organizacija stane mnogo denarja. Posamezen član socialističnih organizacij je dobil v letu povprečno 36.20 S, skupaj nad 21 milijonov S; član krščanskih organizacij pa je dobil v letu 1931. povprečno po 17.50 S, skupaj 1.892.218 S. Visoki prispevek prvih je omogočil, da je dobival predsednik social. organizacij, poslanec Zelenka, mesečno 3000 S, poleg plače kot poslanec in upokojen uradnik. Delavci, ki imajo sami mogoče samo 100 S mesečne mezde, morajo vzdrževati pijavke s 4000 do 5000 S mesečne plače.

Celovski trg minulega tedna: Pšenica 33—35, rž 24—25, ječmen 18—22, oves 17—19, ajda 20—22, koruza 16—22, sladko seno 10—12, kisle 7, slama 8; grah 0.80—1.20, repa 20—30, goveja mast 5—6, prekajena slanina 4, svinjska mast 2.80—3.20, jajca 20—22, kokoši 3.00—4.00. Voli 0.80—1.00, krave 0.80—1.10, klavne 50—80, telice 0.80—1.00, plemenski prašiči 2.00—2.20, konji 250—400.

Listnica upravnštva. Božična in novoletna voščila. Hvalevrednen običaj med nami je, da si voščijo sorodniki in znanci osebno vesele božične praznike in srečno novo leto. To je mogoče v manjškem krogu, ne morejo pa tega storiti trgovci, obrtniki, zdravniki itd. Potom domačega tiska jim je dana možnost, da izrazijo voščila svojim odjemalcem in znancem. Tako voščilo v našem listu stane samo 5 S. Sprejemamo jih do 17. decembra. Sporočite nam Vaše ime, poklic in kraj ter pošljite odpadajočo vsoto!

Listnica uredništva: A. H. Prihodnjič v skrajšani obliki. Dolgovezen ste! — **J. P.** Oce na gostovanja sledi v prihodnji številki. Hvala! — **A. P.** Odgovor na Vašo oceno pismemo! — **Naši radovedneži** naj nam blagovolijo oprostiti, da je „Koroški drobiž“ izostal. Če bi se naročnino redneje plačevalo, bi se morda dalo list povečati.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA za navadno leto 1933

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V „VELIKI PRATIKI“ najdeš vse, kar človek potrebuje sak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brestosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — označila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku: **tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.**

Dobi se tudi v upravi našega lista.

119